

QORTI ĊIVILI PRIM'AWLA

ONOR. IMĦALLEF TONI ABELA LL.D.

Seduta ta' nhar il-Hamis, 15 ta' Diċembru, 2022

Numru

Rikors Numru 273/2021 TA

Mapfre Middlesea plc (C 5553)

VS

1. City Sightseeing Malta Limited(C73687)

2. Charles D'Amato (ID 180993M)

Il-Familja Butt b'digriet datat 28 ta' April 2022 ġew dikjarati bħala intervenuti fil-kawża.

Rajdeep Singh, Karam Raj Singh, Devinder Singh, Rejwinder Singh b'digriet datat 28 ta' April 2022 dikjarati bħala intervenuti fil-kawża.

Il-Familja Henderson b'digriet tat-28 ta' April 2022 ġew dikjarati bħala intervenuti fil-kawża.

Il-Qorti:

Rat ir-rikors ġuramentat ta' Mapfre Middle sea plc (Is-Socjeta Attrici) tad-29 ta'

Marzu 2021 li permezz tiegħu ppremettiet u wieġbet hekk:

Jesponi bir-rispett u bil-ġurament tiegħu Kenneth Camilleri (ID 0078379M) jikkonferma s-segwenti li jaf personalment:

1. "Illi fit-tnejn u għoxrin (22) ta' Novembru elfejn u sbatax (2017) is-soċjeta attriċi assiguratrici ħarget polza ta' assigurazzjoni bin-numru P30005267 għall-perijodu mill-ewwel (1) ta' Diċembru elfejn u sbatax (2017) sat-tletin (30) ta' Novembru elfejn u tmintax (2018) għar-rigward il-vettura ossia *open top double decker bus* bin-numru ta' reġistrazzjoni KPY 023 proprjeta` tas-soċjeta konvenuta City Sightseeing Malta Limited (**Dok. MM1**).
2. Illi fid-disgħa (9) ta' April tas-sena elfejn u tmintax (2018), waqt it-terminu tal-polza ta' assigurazzjoni fuq imsemmija, seħħ incident awtomobilistiku fi Triq il-Belt Valletta, iż-Żurrieq li fiħ kienet involuta l-vettura *open top double decker bus* bin-numru ta' reġistrazzjoni KPY 023 fuq imsemmija waqt illi s-soċjeta` konvenuta City Sightseeing Malta Limited kienet qed titrasporta t-turisti. Fil-ħin tal-incident il-vettura bin-numru ta' reġistrazzjoni KPY 023 ħabtet ma' fergħa ta' sigra waqt li kienet qed tiġi misjuqa mill-konvenut Charles D'Amato fuq inkarigu tas-soċjeta` konvenuta.
3. Illi kif jirriżulta mill-proċess verbal tal-Maġistrat Inkwirenti fl-imsemmi incident (**Dok. MM2**) korrew diversi passiġġieri u mietu tnejn minnhom li ġew identifikati bħala Elisaveta Danielova Avdala Ilieva u Koenraad Richard B. De Vrieze, li kollha kienu rikbin fuq l-istess *open top double decker bus*. Il-claims tal-vittmi għad-danni huma regolati mill-liġi Maltija ai termini tar-Regolament Numru 864/2007 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Lulju 2007 dwar il-liġi applikabbli għall-obbligazzjonijiet mhux kuntrattwali ("Ruma II") u r-Regolament Numru 593/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-17 ta' Ġunju 2008 dwar il-liġi applikabbli għall-obbligazzjonijiet kuntrattwali ("Ruma I").
4. Illi skond ir-regoli tal-ġurisdizzjoni tar-Regolament Nru 1215/2012 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-12 ta' Diċembru 2012 dwar il-ġurisdizzjoni u r-rikonossiment u l-eżekuzzjoni ta' sentenzi fi kwistjonijiet ċivili u kummerċjali, il-vittmi għandhom dritt ifittxu għad-danni fil-pajjiż tagħhom, ossia fejn huma domiciljati. Fil-fatt diġa ġew istitwiti proċeduri ġudizzjarji fl-Inghilterra u fl-Iskozja kemm kontra s-soċjeta` attriċi bħala assiguratrici tal-vettura bin-numru KPY 023 u kif ukoll kontra l-konvenuti City Sightseeing Malta Limited u Charles D'Amato għar-rigward il-ġrieħi serji u danni li soffrew il-vittmi fl-incident fuq imsemmi. Apparti minn hekk saru talbiet ta' danni minn passiġġieri oħra li sfaw vittmi tal-incident fuq imsemmi.
5. Illi konformament mal-Artikolu 4 tal-Ordinanza dwar l-Assigurazzjoni ta' Vetturi bil-Mutur għar-Riskji ta' Terzi Persuni (Kap. 104 tal-Liġijiet ta' Malta) u r-Regolament 3 tar-Regolamenti dwar Limiti ta' Responsabbiltà (Leġislazzjoni Sussidjarja 104.05), il-polza ta' assigurazzjoni maħruġa mis-soċjeta` attriċi bin-numru P30005267 tkopri r-riskji ta' terzi persuni kawżati mill-użu tal-vettura sa l-ammonti segwenti:
 - i. Fil-każ ta' mewt jew korriment, sa l-ammont ta' sitt miljuni u sebghin elf euro (€6,070,000) irrispettivament min-numru ta' vittmi; u

- ii. Fil-każ ta' ħsara fil-proprjetà, sa l-ammont ta' miljun mitejn u għoxrin elf euro (€1,220,000) irrISPettivament min-numru ta' vittmi.
6. Illi l-Artikolu 4 tal-Ordinanza dwar l-Assigurazzjoni ta' Vetturi bil-Mutur għar-Riskji ta' Terzi Persuni (Kap. 104 tal-Liġijiet ta' Malta) u r-Regolament 3 tar-Regolamenti dwar Limiti ta' Responsabbiltà (Leġislazzjoni Sussidjarja 104.05) jimplementaw fil-liġi Maltija d-disposizzjonijiet tad-*Direttiva 2009/103/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' Settembru 2009 dwar l-assigurazzjoni kontra responsabbiltà ċivili fir-rigward tal-użu ta' vetturi bil-mutur u l-infurzar tal-obbligu ta' assicurazzjoni kontra din ir-responsabbiltà (verżjoni kodifikata)*.
7. Illi f'dan ir-rigward is-subsezzjoni "C" tal-Ewwel (1) Sezzjoni tal-polza ta' assicurazzjoni fuq imsemmija intitolata "*Liability to Others*" tgħid hekk:

"We will pay in respect of each accident up to the limit (1.1) shown in the Schedule for all claims arising from death or bodily injury and up to the limit (1.2) shown in the Schedule for all claims arising from damage to property.

Should an accident involve payment under this Section to more than one person, these limits shall represent the total amount payable to all persons and your liability shall be settled in priority to you. These limits are inclusive of legal costs and other expenses covered under Sub-Section D (Legal costs and other expenses) below."

8. Illi l-*Limits of Liability* stabbiliti fil-polza ta' assicurazzjoni għar-rigward responsabbiltà ċivili derivanti mill-użu tal-vettura KPY 023 huma dawk fuq imsemmija fil-leġislazzjoni fuq indikata ossia €6,070,000 fil-każ ta' mewt jew korrimenti u €1,220,000 fil-każ ta' ħsara fil-proprjetà, irrISPettivament min-numru ta' vittmi.
9. Illi fost il-vittmi li ma mietux fl-inċident hemm tifel bl-isem ta' Rajdeep Singh li kellu sitt (6) snin meta seħħ l-inċident *de quo* u li sofra *severe brain injury*. Il-kawża tiegħu qed tinstema` l-Inghilterra fil-*High Court of Justice, Queen's Bench Division* (Claim No. G90MA115) u d-danni minnu sofferti b'konsegwenza tal-inċident huma stmati li jaqbzu l-limitu ta' indemnizz stabbilit fil-liġi u fil-polza ta' assicurazzjoni għall-benefiċċju tal-vittmi kollha. Fost il-vittmi hemm ukoll passigġier ieħor bl-isem ta' Robert Butt li korra serjament tant li spicċa *quadriplegic* minħabba frattura fis-*cervical vertebra* u li l-kawża tiegħu għad-danni minnu sofferti fl-inċident fuq imsemmi qed tinstema` l-Inghilterra fil-*High Court of Justice, Queen's Bench Division* (Claim Number QB-2019-003582) u passigġier ieħor jismu Simon Morrison li ukoll korra serjament u l-kawża tiegħu qed tinstema l-Iskozja fil-*Court of Session* (Claim Number PD120/19). Anki d-danni mgarrba mill-passigġiera Robert Butt u Simon Morrison huma stmati li jlaħñqu l-miljuni ta' Euro.
10. Illi għalhekk huwa evidenti illi l-*claims* tal-vittmi fl-inċident fuq imsemmi jaqbzu l-*Limits of Liability* taħt il-polza ta' assicurazzjoni.

11. Illi jirriżulta illi fil-ħin tal-inċident is-sewwieq tal-vettura bin-numru ta' registrazzjoni KPY 023 ossia l-konvenut Charles D'Amato kien taħt l-influenza tad-droga, bi ksur tal-polza ta' assigurazzjoni, u fil-fatt l-istess konvenut jinsab akkużat b'diversi reati fosthom ir-reat ai termini tal-Artikolu 15A tal-Kap. 65 tal-Liġijiet ta' Malta.
12. Illi l-*General Exclusion* bin-numru 1 paragrafu (f) fil-polza ta' assigurazzjoni tgħid espressament illi ma hemm ebda kopertura assigurattiva f'każ illi l-vettura hija "*driven by any person who at the time of driving is under the influence of alcohol or drugs other than drugs taken on proper medical advice and not for the treatment of drug addiction*".
13. Illi għalhekk il-konvenuti ma humiex koperti bil-polza ta' assigurazzjoni għar-rigward l-inċident fuq imsemmi tad-disgħa (9) ta' April tas-sena elfejn u tmintax (2018).
14. Illi minkejja illi l-konvenuti ma għandhomx kopertura assigurattiva ai termini tal-polza ta' assigurazzjoni, f'każ illi l-konvenuti jinsabu responsabbli għall-inċident fuq imsemmi, is-soċjeta attriċi fil-vesti tagħha ta' assiguratichi tal-vettura KPY 023, xorta hija obbligata a tenir tal-Artikolu 12(1)(a) tal-Kap. 104 tal-Liġijiet ta' Malta li tagħmel tajjeb għad-danni sofferti mill-vittmi tal-inċident fuq imsemmi derivanti mill-użu tal-vettura KPY 023 minkejja r-restrizzjoni li hemm fil-polza ta' assigurazzjoni dwar il-kundizzjoni tas-sewwieq, iżda dan dejjem sal-*Limits of Liability* stabbiliti fil-polza ta' assigurazzjoni u mingħajr preġudizzju għad-dritt tas-soċjeta` attriċi illi tirkupra mingħand il-konvenuti dak li tista' tiġi kostretta tħallas lill-vittmi skond il-*proviso* tal-Artikolu 12(1) tal-Kap. 104 tal-Liġijiet ta' Malta u ai termini tal-polza ta' assigurazzjoni.
15. Illi billi ma hemmx provvedimenti legali esplicitu dwar kif il-*Limit of Liability* fuq imsemmi ta' €6,070,000 applikabbli fil-każ ta' mewt u korrimenti għandu jiġi distribwit bejn il-vittmi kollha, għandu jiġi stabbilit il-mod ta' kif għandu jiġi distribwit dan l-ammont bejn il-vittmi f'każ illi s-soċjeta` attriċi jkollha tagħmel tajjeb għad-danni li għalihom jistgħu jinsabu responsabbli l-konvenuti, dejjem sal-ammont fuq imsemmi ta' €6,070,000 u mingħajr preġudizzju għad-dritt ta' rivalsa kontra l-konvenuti ai termini tal-Artikolu 12(1) tal-Kap. 104 tal-Liġijiet ta' Malta u l-polza ta' assigurazzjoni. Billi din il-kwistjoni dwar kif għandu jinqasam il-*Limit of Liability* tinvolvi interpretazzjoni tal-Artikolu 9 tad-*Direttiva 2009/103/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' Settembru 2009 dwar l-assigurazzjoni kontra responsabbiltà ċivili fir-rigward tal-użu ta' vetturi bil-mutur u l-infurzar tal-obbligu ta' assigurazzjoni kontra din ir-responsabbiltà (verżjoni kodifikata)* is-soċjeta` attriċi tirriżerva li titlob referenza fuq din il-kwistjoni lill-Qorti tal-Gustizzja tal-Unjoni Ewropea.

Jgħidu għalhekk il-konvenuti għaliex għar-raġunijiet fuq indikati dina l-Onorabbli Qorti, prevja kwalsijasi dikjarazzjoni opportuna, m'għandhiex:

- i. Tiddikjara u tiddeċiedi li fl-inċident fuq imsemmi tad-disgħa (9) ta' April tas-sena elfejn u tmintax (2018) il-konvenut Charles D'Amato kien qed isuq il-vettura bin-numru ta' registrazzjoni KPY 023 taħt l-influenza tad-droga bi ksur tal-polza tal-

assikurazzjoni li kienet tkopri l-vettura KPY 023 maħruġa mis-soċjeta` attriċi għaf-favur tas-soċjeta konvenuta City Sightseeing Malta Limited;

- ii. Tiddikjara u tiddeċiedi illi l-konvenuti ma humiex koperti bil-polza ta' assigurazzjoni għar-rigward l-inċident fuq imsemmi tad-disgħa (9) ta' April tas-sena elfejn u tmintax (2018) li fiha kienet involuta l-vettura bin-numru ta' reġistrazzjoni KPY 023 tas-soċjeta konvenuta City Sightseeing Malta Limited u misjuqa mill-konvenut Charles D'Amato;
- iii. Għar-rigward ir-responsabbilita` tas-soċjeta` attriċi li tagħmel tajjeb għad-danni sofferti mill-vittmi tal-inċident fuq imsemmi tad-disgħa (9) ta' April tas-sena elfejn u tmintax (2018), tiddikjara u tiddeċiedi jekk il-Limiti ta' Responsabbilità (*Limit of Liability*) fl-ammont ta' sitt miljuni u sebgħin elf euro (€6,070,000) stabbilit fil-polza ta' assigurazzjoni bin-numru P30005267 maħruġa mis-soċjeta` attriċi lis-soċjeta` konvenuta City Sightseeing Malta Limited għar-rigward responsabbilità ċivili għal mewt u korrimenti kkawżati mill-użu tal-vettura KPY 023 għandux jinqasam b'mod proporzjonali bejn il-vittmi skond il-valur tal-*claim* tagħhom, jew inkella għandux jinqasam b'xi mod ieħor li tista' tiddeċiedi dina l-Onorabbli Qorti;

B'riżerva għal kull azzjoni ulterjuri inkluż id-dritt tas-soċjeta` attriċi li tirkupra mingħand il-konvenuti kwalunkwe somma illi hija tista' tkun obligata tħallas lill-vittmi u bl-ispejjeż kontra l-konvenuti li huma minn issa ngħunti għas-subizzjoni”.

Rat ir-risposta ġuramentata ta' Charles D'Amato (il-konvenut D'Amato) tat-28

ta' Mejju 2021 li permezz tagħha wieġeb u eċċepixxa hekk: (ara a' fol 535).

1. “Illi fl-ewwel lok u preliminarjament, jiġi sottomess illi s-soċjeta assikuratriċi ma setgħet qatt tintavola l-kawża odjerna f'dan l-istadju, u ċioe qabel ma l-intimat D'Amato, jiġi dikjarat responsabbli għal l-inċident de quo, u għalhekk hija intempestiva;
2. Illi preliminarjament ukoll, is-soċjeta attriċi qed tressaq talbiet kunfligġenti meta titlob dikjarazzjoni li kien hemm ksur tal-polza, u fl-istess nifs f'talba separata titlob, li dak li eventwalment tista tiġi obligata tħallas, jiġi limitat;
3. Illi fit-tieni lok, qed tiġi eċċepita n-nullita' tat-tielet talba, (iii) stante illi attur f'kawża ma jistax jitlob parir jew direzzjoni mill-Qorti, kif effettivament qed ttitanta tagħmel is-soċjeta attriċi permezz tat-tielet talba, apparti mill-fatt illi t-talba hija, fl-umli fehma tal-intimat, waħda ipotetika;
4. Illi a rigward ta' l-ewwel talba (i) jiġi sottomess illi din qed tiġi kkontestata, stante illi l-konvenut ma kienx taħt l-effett ta' sustanzi illeċiti kif pretiż mis-soċjeta attriċi;
5. Illi b'referenza għat-tieni talba (ii) jingħad illi, hija wkoll infondata fil-fatt u fid- dritt u dan stante illi ma jistax jingħad illi l-inċident mertu ta' din il-kawża mhux kopert mill-polza ta' assikurazzjoni kif pretiż”.

Rat ir-risposta tas-Socjeta' City Sightseeing Malta limited (is-Socjeta' konvenuta) tas-26 ta' Mejju 2021 li permezz tiegħu wiegħbet u eċċepiet hekk: (ara a' fol 530).

Tesponi bir-rispett u **KIM DEGABRIELE [ID NUMRU 0405480M]** għan-nom u in rappreżentanza tas-socjeta' intimata City Sightseeing Malta Limited, debitament awtorizzat sabiex jidher fuq dan l-att, bil-ġurament tiegħu jikkonferma:

Fatti

1. Illi, qabel xejn, is-socjeta' esponenti tagħmel referenza għall-premessi hekk kif elenkati fir-rikors promotur sabiex tindika fejn hemm qbil ma' dak li tenniet is-socjeta' rikorrenti u liema fatti qiegħdin jiġu kontestati minnha:
 - a. Is-socjeta' esponenti ma tikkontestax il-fatti riferuti fil-premessi bin-numru wieħed (1) sa' tlieta (3) u fil-premessi bin-numru tmienja (8) sa' għaxra (10).
 - b. Filwaqt illi s-socjeta' esponenti ma tikkontestax dak kontenut fir-raba' (4) premessa, tikkjarifika li l-proċeduri ġudizzjarji fl-Ingilterra ġew istitwiti wkoll kontra l-Awtorità għat-Trasport f'Malta.
 - c. Is-socjeta' esponenti tirrikonoxxi l-kontenut tal-premessi bin-numru ħamsa (5) sa' seba' (7) u tal-premessa bin-numru ħmistax (15).
 - d. Fir-rigward tal-ħdax (11) u tat-tnax (12) il-premessa, is-socjeta' esponenti tistqarr li jispetta lis-socjeta' rikorrenti sabiex iġġib prova ta' dak li jidher li qiegħed jiġi allegat.
 - e. Is-socjeta' esponenti qiegħda tikkontesta l-kontenut tal-premessi bin-numru tlettax (13) u erbatax (14).

Eċċezzjonijiet

1. Illi, fir-rigward tal-ewwel talba rikorrenti, għandu jiġi rilevat li, skont il-prinċipju onus probandi incumbit ei qui dicit non ei qui negat, anke a tenur tal-Artikolu 562 tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta, jinkombi interament fuq is-socjeta' rikorrenti li tipprova skont il-grad rikjest mill-liġi illi "il-konvenut Charles D'Amato kien qed isuq il-vettura bin-numru to registrazzjoni KPY 023 taħt l-influenza tad-droga bi ksur tal-polza tal-assikurazzjoni li kienet tkopri l-vettura KPY 023", hekk kif jidher li qiegħed jiġi allegat fir-rikors promotur.
2. Illi, fir-rigward tat-tieni talba, għal kuntrarju ta' dak li jidher li qiegħed jiġi allegat mis-socjeta' rikorrenti fir-rikors promotur tagħha, is-socjeta' esponenti dejjem aġixxiet fil-parametri tal-polza tal-assikurazzjoni li kienet maħruġa a favur tagħha. Bl-istess mod, is-socjeta' esponenti dejjem adderiet ruħha mal-obbligi legali imposti fuqha skont it-termini u kundizzjonijiet kontenuti fl-imsemmija polza. Għalhekk tali talba għandha tiġi miċħuda in kwantu diretta kontra s-socjeta' esponenti stante li hija infondata fil-fatt u fid-dritt.
3. in sostenn tal-eċċezzjoni tagħha, is-socjeta' esponenti tagħmel referenza għas-sezzjoni tal-polza tal-assikurazzjoni de quo intitolata "General Exclusions" [esebita mis-socjeta' rikorrenti u markata bħala Dok. MM1] li tistipola s-segwenti:

GENERAL EXCLUSIONS
THESE GENERAL EXCLUSIONS APPLY TO ALL SECTIONS OF THE POLICY

We shall not be Liable in respect of:

- i. Any accident, injury, loss, damage or liability occurring while **your vehicle** insured by this **Policy** is:
 - a. used outside the **Territorial Limits** other than in accordance with the provisions of the definition of **Territorial Limits** and of Section 5 (Use Outside Malta);
 - b. used for any purpose not permitted by the **Schedule**;
 - c. driven by any person not described in the **Schedule**;
 - d. driven by **you** unless you hold a licence to drive **your vehicle** or have held and are not disqualified from holding or obtaining such a licence
 - e. driven with **your** permission by any person who to **your** knowledge does not hold a licence to drive **your vehicle** unless such person has, held and is not disqualified from holding or obtaining such a licence;
 - f. driven by any person who at the time of driving is under the influence of alcohol or drugs other than drugs taken on proper medical advice and not for the treatment of drug addiction.

Provided that if by reason of the circumstances mentioned in b, c, d, e and f. **we** shall pay any sum in respect of the liability of any person in or towards the discharge of the liability covered under Section 1 (Liability to Others) of the **Policy** in accordance with the **Legislation**, **we** will have the right to recover any sum so paid by us from that person

4. Huwa għalhekk evidenti li, fiċ-ċirkostanza ta' sewqan taħt l-influenza tax-xorb jew tad-droga, il-ksur tal-obbligi kontrattwali huwa konsidrat illi sar "from that person", ossija x-xufier li allegatament jista' jkun qiegħed isuq taħt l-influenza ta' xorb jew droga.
5. Illi, fir-rigward tat-tielet talba rikorrenti, is-soċjetà esponenti tirrileva li tali talba ma tolqotx direttament lilha għaliex tirrigwarda l-metidoloġija ta' kif il-limit of liability għandu jinqasam bejn il-vittmi. Jidher illi l-ligi nostrana hija siekta fuq il-mod kif tali ammont għandu fil-fatt jinqasam bejn il-vittmi meta jkun hemm aktar minn wieħed. Għalhekk ikun għaqli illi jkun hemm pronunzjament dwar dan l-aspett.
6. Salvi eċċezzjonijiet oħra premissi mill-ligi u bl-ispejjes”.

Rat ir-risposta ġuramentata ta' Dr. Juliette Galea nomine għall-familja Singh (l-intervenjenti Galea) tas-17 ta' Mejju 2022 li permezz tagħha wiegħbet is-segwenti:(ara a' fol 924).

1. "Illi l-esponenti nomine qed tressaq din ir-risposta ġuramentata kif awtorizzata u ai termini tad-digriet ta' din l-Onorabbli Qorti datat 28 ta' April 2022;
2. Illi din l-Qorti hi mitluba tiddeċiedi li tiddeklina milli tisma' dawn il-proċeduri: Kawża għad-danni emergenti mill-istess incident mertu ta' dawn il-proċeduri tinsab pendent sa mit-30/07/2020 quddiem il-High Court of Justice Queens Bench Division, Manchester, fir-Renju Unit - vide kopja tal- Particulars of Claim hawn annessa u mmarkata DokA, mentri dawn il- proċeduri ġew imressqa aktar tard -fis-sena 2021;
3. Illi huwa prinċipju tar-Regolament tal-UE Nru 1215/2012 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-12 ta' Diċembru, 2012 dwar il-Gurisdizzjoni u r-Rikonoxximent u l-Eżekuzzjoni ta' sentenzi fi kwistjonijiet Civili u Kummerċjali li f'kuntratti ta' assigurazzjoni l-parti l-anqas b'saħħitha għandha tiġi mħarsa b'regoli ta' ġurisdizzjoni aktar favorevoli għall-interessi tagħha, u

abbaži ta' dan id-dritt l-esponenti intavolaw kawża kontra l-istess soċjeta attriċi, dwar l-incident stradali mertu tal-kawża odjerna, quddiem il- Qrati kompetenti fl-Ingilterra, u dan qabel ġew intavolati l-proċeduri odjerni. Għandu jsegwi għalhekk li għandhom ikunu il-Qrati fl-Ingilterra li quddiemhom ġew imressqa l-azzjonijiet tal-esponenti nomine, qabel dik imressqa mis-soċjeta attriċi, li għandhom jiddeċiedu l-kwistjonijiet kollha u speċjalment it-tielet talba attriċi, u dana sabiex jiġu evitati deċiżjonijiet irrikonċiljabbli bejn żewġ Qrati f'pajjiżi differenti;

4. Illi, di piu, is-soċjeta' attriċi diġa' sottomettiet lilha infisha għal proċeduri b' mertu identiku, bejn l-istess partijiet u b'talbiet identici jew konessi quddiem il-High Court of Justice - Queens Bench Division, Manchester, fir- Renju Unit u dan billi ma' oġġezzjonatx għal-ġurisdizzjoni tagħha meta pprezentat l-Statement of Defence tagħha quddiemha fis-26 ta' Settembru 2020 (kopja hawn annessa u mmarkata Dok.B);
5. Is-soprasessjoni minn din Onorabbli Qorti hi għalhekk mitluba ai termini tal-**Artikolu 29(1) tar-Regolament tal-UE Nru 1215/2012' tal- Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-12 ta' Diċembru, 2012 dwar il- Ġurisdizzjoni u r-Rikonoxximent u l-Eżekuzzjoni ta' sentenzi fi kwistjonijiet Civili u Kummerċjali** minħabba l-fatt illi din il-Qorti mhix il- Qorti invokata l-ewwel sabiex tisma' u tiddetermina din il-materja;
6. Illi jekk din l-Qorti tiddeċiedi illi ma tissoprasjedix fuq dawn il- proċedimenti odjerni al termini tal-Artikolu 29(1) tar-Regolament tal-UE Nru 1215/2012, il-Qorti għandha tuża d-diskrezzjoni tagħha sabiex tissoprasjedi fuq il-proċedimenti odjerni, kif stipulat fl-**Artikolu 30(1) tal- istess Regolamenti**: Dan għaliex dawn il-proċedimenti jikkwalifikaw bħala **'azzjonijiet relatati'** mal-proċedimenti pendenti quddiem il-High Court of Justice Queens Bench Division, u jekk din il-Qorti tisma' din il-kawża, ser ikun hemm ir-riskju ta' sentenzi irrikonċiljabbli li jirriżultaw minn proċedimenti separati, li hija eżattament is-sitwazzjoni illi ir-Regolament 1215/2012 hu maħsub li jevita (vide ukoll Art. 30(3) tar-Regolament li jispjega meta azzjonijiet jikkwalifikaw bħala 'relatati)

Art. 742(2) tal-Kap 12 tal-Liġijiet ta' Malta (forum non conveniens).

7. Mingħajr preġudizzju għal-artikoli tar-Regolament su ċitatat, is- soprasessjoni minn din Onorabbli Qorti hi in oltre mitluba al termini Art.

742(2) tal-Kap 12 tal-Liġijiet ta' Malta (forum non conveniens).

8. Salv eċċezzjonijiet ulterjuri”.

Rat ir-risposta ġuramentata ta' Dr. Mattia Felice nomine (l-intervenjent Felice)

tas-17 ta' Mejju 2022 li wieġeb is-segwenti: (ara fol 961).

1. “Illi dina l-Onorabbli Qorti għandha tiddeklina milli tisma' dawn il- proċeduri stante karenza ta' ġurisdizzjoni u dan peress li mertu identiku u/jew konness mal-proċeduri odjerni diġà huwa pendenti fir-Renju Unit tal-Gran Brittanja quddiem il-High Court of Justice Queen's Bench Division (Case No QB-2019-003582), liema proċeduri kienu ġew intavolati fit-8 t'Ottubru 2019 u cioè ferm qabel ma ġiet istitwita l-kawża odjerna fid-29 ta' Marzu 2021 (vide kopja tal-

particulars of claim, inkluż it-timbru tal- preżentata, hawn annessa bħala "Dok RB1") u dan al termini tal-Artikolu 29 u 30 tar-Regolament tal-UE Nru 1215/2012 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-12 ta' Diċembru, 2012 dwar il-Ġurisdizzjoni ur Rikonoxximent u l-Eżekuzzjoni ta' sentenzi fi kwistjonijiet Ċivili u Kummerċjali (riformulat);

2. Illi s-soċjetà attriċi diġà sstottomettiet lilha nnifisha għal proċeduri b'mertu identiku u/jew konness bejn l-istess partijiet u b'talbiet identiċi u/jew konnessi quddiem il-High Court of Justice Queen's Bench Division tar-Renju Unit tal-Gran Brittanja u dan billi ma oġġezzjonatx għall- ġurisdizzjoni ta' dik il-Qorti meta hija kellha l-opportunità li tagħmel dan;
3. Illi s-soprasessjoni minn dina l-Onorabbli Qorti hi għalhekk mitluba al termini tal-Arikolu 29(1) tar-Regolament tal-UE Nru 1215/2012 tal- Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-12 ta' Diċembru, 2012 dwar il- Ġurisdizzjoni u r-Rikonoxximent u l-Eżekuzzjoni ta' sentenzi fi kwistjonijiet Ċivili u Kummerċjali (riformulat) minħabba l-fatt li dina l- Onorabbli Qorti mhijiex il-Qorti l-ewwel invokata sabiex tisma' u tiddetermina l-materja in kwistjoni;
4. Illi jekk dina l-Onorabbli Qorti tagħzel li ma tissoprasjedix fuq dawn il-proċedimenti odjerni ai termini tal-Artikolu 29(1) tal-imsemmi Regolament, il-Qorti għandha tuża d-diskrezzjoni tagħha sabiex tissoprasjedi fuq dawn il-proċedimenti odjerni ai termini tal-Arikolu 30(1) tal-istess Regolament għaliex dawn il-proċedimenti jikkwalifikaw bħala "azzjonijiet relatati mal-proċedimenti pendenti quddiem il-High Court of Justice Queen's Bench Division, u jekk din il-Qorti tisma' din il-kawża, ser ikun hemm ir-riskju ta' sentenzi irrikonċiljabbli li jirriżultaw minn proċedimenti separati, li hija eżattament is-sitwazzjoni illi dan ir-Regolament jipprova jevita ankè għal motivazzjonijiet ta' ordni pubbliku;
5. Illi l-proċeduri odjerni, partikolarment it-tielet talba attriċi, huma abbuż ta' drittijiet proċedurali għax jidher pależi li l-għan tagħhom huwa li jfixkel l-andament tal-proċeduri diġà kurrenti fl-esteru skont il-liġi u ukoll sabiex ifixkel l-eventwali proċess tar-rikonoxximent u l-eżekuzzjoni tas-sentenza li għad tingħata mill-Qorti estera vestita b'ġurisdizzjoni ai termini tar- Regolament (UE) Nru 1215/2012 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-12 ta' Diċembru 2021 dwar il-ġurisdizzjoni u r-rikonoxximent u l- eżekuzzjoni ta' sentenzi fi kwistjonijiet ċivili u kummerċjali (riformulat). Minnu nnifsu, dan imur kontra l-ordni pubbliku u l-buon amministrazzjoni tal-ġustizzja u m'għandux isib l-approvazzjoni tal-Qrati;
6. Illi mingħajr preġudizzju għall-eċċezzjonijiet l-oħrajn bażati fuq ir- Regolament citat, dina l-Onorabbli Qorti għandha ukoll tiddeklina milli tisma' l-każ odjern jew tissoprasjedi a bażi tal-Artikolu 742(2) tal- Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta stante li hija forum non conveniens;
7. Salv eċċezzjonijiet ulterjuri;
8. Illi bħala intervenuti in statu et terminis, l-esponenti ma għandhom jeħlu l-ebda spejjeż".

Rat ir-risposta ta' Dr. Peter Fenech nomine għal Lawrence Morrison u l-familja Henderson (l-intervenjent Fenech) tat-18 ta' Mejju 2021 li permezz tagħha wieġeb hekk: (a' fol 973)

1. "Illi din l-Onorabbli Qorti għandha tiddeklina milli tisma' dawn il-proċeduri stante nuqqas ta' ġurisdizzjoni sabiex taqta' u tiddeċiedi t-talbiet imressqa mis-soċjeta attriċi in vista tal-fatt li hemm pendenti proċeduri dwar mertu identiku jew konness quddiem il-Qrati fl-Iskozja, intavolati mill-esponenti Henderson quddiem il-All Scotland Sheriff Personal Injury Court, liema proċeduri fl-ismijiet Suzanne Henderson v Mapfre Middlesea Insurance plc (Court Ref. No. PN676/19), Kieran Henderson v Mapfre Middlesea Insurance plc (Court Ref. No. PN700/19) u Michael Henderson v Mapfre Middlesea Insurance plc (Court Ref. No. PN677/19) ilhom li tressqu quddiem l-imsemmija Qorti sa mit-8 ta' Marzu 2019 filwaqt li l-esponenti Morrison ipproċeda quddiem il-Court of Session permezz tal-kawża fl-ismijiet Simon Morrison v Middlesea Insurance plc (Ref. No. PD 120/19) liema kawża ilha pendenti quddiem l-imsemmija Qorti sa mit-13 ta' Marzu 2019;
2. Illi s-soċjetà attriċi diġà ssottomettiet lilha nnifisha għal proċeduri b'mertu identiku u/jew konness bejn l-istess partijiet u b'talbiet identiċi u/jew konnessi quddiem l-imsemmija Qrati fl-Iskozja u dan billi ma oġġezzjonatx għall-ġurisdizzjoni ta' dik il-Qorti meta hija kellha l-opportunità li tagħmel dan;
3. Illi din l-Onorabbli Qorti qiegħda tiġi għalhekk mitluba sabiex tissoprassjedi s-smiegħ ta' din il-kawża abbażi tal-prinċipji li jirregolaw każijiet ta' lis pendens al termini tal-Artikolu 29 tar-Regolament (UE) Nru 1215/2012 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-12 ta' Diċembru 2012 dwar il-ġurisdizzjoni u r-rikonoxximent u l-eżekuzzjoni ta' sentenzi fi kwistjonijiet ċivili u kummerċjali (riformulat) u dan stante li mhijex il-Qorti l-ewwel invokata sabiex tisma' u tiddermina l-każ;
4. Illi mingħajr preġudizzju għas-suespost, hemm lok ukoll sabiex din l-Onorabbli Qorti tiddeċiedi li m'għandiex ġurisdizzjoni sabiex tisma l-kawża ai termini tal-Artikolu 30 tal-imsemmi Regolament li jipprovdli dwar azzjonijiet relatati quddiem Qrati ta' Stati Membri differenti, fejn jkun aktar konvenjenti illi jinstemgħu u jiġu determinati flimkien sabiex ikun evitat ir-riskju ta' sentenzi irrikonċiljabbli li jirriżultaw minn proċedimenti separati;
5. Illi huwa prinċipju risaput li ai termini tal-imsemmi Regolament f'kuntratti ta' assigurazzjoni l-parti l-anqas b'saħħitha għandha tiġi mħarsa b'regoli ta' ġurisdizzjoni aktar favorevoli għall-interessi tagħha, u abbażi ta' dan id-dritt l-esponenti intavolaw kawża kontra l-istess soċjeta attriċi, dwar l-inċident stradali mertu tal-kawża odjerna, quddiem il-Qrati kompetenti fl-Iskozja, u dan qabel ġew intavolati l-proċeduri odjerni. Għandu jsegwi għalhekk li għandhom ikunu il-Qrati fl-Iskozja li quddiemhom ġew imressqa l-azzjonijiet tal-esponenti nomine, qabel dik imressqa mis-soċjeta attriċi, li għandhom jiddeċiedu l-kwistjoni mertu tat-talbiet attriċi u dana sabiex jiġu evitati deċiżjonijiet irrikonċiljabbli bejn żewġ Qrati f'pajjiżi differenti;
6. Illi dak li qed tittenta tagħmel is-soċjeta attriċi huwa li xxejjen jew tikkondizzjona d-dritt tal-esponenti nomine li jeżegwixxu sentenza mogħtija minn Qorti estera wara li al termini tal-Artikolu 10 et seq tar-Regolament 1215/2012 ressqi l-azzjonijiet tagħhom quddiem il-Qrati Skoċċiżi bħala l-Qrati tad-domċilju tagħhom, bil-konsegwenza li qiegħdin ukoll jiġu privati minn vantaġġ legittimu mogħti lihom mill-imsemmi Regolament maħsub sabiex proċeduri ta' din in-natura jiġu istitwiti u deċiżi f'dik il-ġurisdizzjoni fejn bħala partijiet leżi jinkorru anqas inkonvenjenza u spejjeż u għaldaqstant hemm lok ukoll anke a bażi tal-

prinċipju tal-forum non conveniens sabiex din l-Onorabbli Qorti tissosprasjedi s-smiegħ tal-proċeduri odjerni;

7. Illi bħala intervenuti in statu et terminis, l-esponenti ma għandhom jbatu ebda spejjeż.

8. Salv eċċezzjonijiet ulterjuri”.

Rat id-dokumenti, xhieda u atti kollha fil-kawża.

Rat in-noti ta' osservazzjonijiet tal-partijiet rigward l-eċċezzjonijiet mogħtija mill-intervenuti Butt.

Semgħet lill-abbli difensuri jittrattaw oralment.

Rat li l-Kawża tħalliet għal deċiżjoni fuq l-eċċezzjonijiet mogħtija.

Punti ta' fatti

Fid-9 ta' April 2018 il-konvenut kien qiegħed isuq il-vettura “*open top double decker*” bin-numru ta' reġistrazzjoni KPY O23, liema bus tappartjeni lis-Soċjeta konvenuta li fost is-servizzi li tagħti hemm dak tat-trasport tat-turisti. Dak in-nhar seħħ l-inċident fatali fejn il-bus inkwistjoni għaddiet minn taħt xi siġar biex xi friegħi jew fergħa minnhom wegħget gravament u anke qatlet żewġ persuni li kienu fit-top miftuħ tal-bus. U dan anke kif jirriżulta mill-proċess verbal.

Dak in-nhar li seħħ l-inċident it-terminu tal-polza tal-assigurazzjoni li ħarġet is-Soċjeta' Attrici qua Soċjeta' assigurattriċi, bin-numru P30005267, kienet għadha fis-seħħ. Din kienet tkopri l-perjodu mill-1 ta' Diċembru 2017 sat-30 ta' Novembru 2018 (ara dok a' fol 11).

Bis-saħħa ta' dak li jipprovdi regolament 1215/2012 tal-Parlament Ewropew, il-vittmi għandhom id-dritt li jfittxu għal risarciment f'pajjiżhom jew aħjar fejn domiciljati. Di fatti l-intervenuti fil-Kawża diġa' bdew dawn il-proċeduri fit-8 ta'

Ottubru 2019 fl-Inghilterra (ara affidavit ta' Jennifer Lund a' fol 1020). Apparti dawn il-proċeduri, hemm oħrajn li saru quddiem il-Qrati Skoċċiżi u jidher li dawn kollha għadhom pendenti.

Il-kwistjoni kollha li waslet għall-proċeduri quddiem din il-Qorti hija dik li s-Sočjeta' Assiguratriċi, anke fid-dawl ta' dak li jipprovdi l-Avviż legali 104.05 u d-Direttiva 2009/103/KE, għandha limitu ta' kemm tista' tħallas u dan fl-ammont ta' €6,070,000 fi *claim* waħda, indipendentement minn kemm hemm vittmi. Il-leġislazzjoni msemmija ma tipprovdi ebda risposta dwar il-mod kif għandhom jkunu distribwiti dawn il-flejjes bejn diversi persuni li ma jkunux soffrew l-istess gravita' ta' ġrieħi jew anke jekk hemm imwiet, u di piu' meta jkun prevedibbli, li minħabba n-natura katastrofika tal-inċident l-ammont assigurat mhux ser ikun biżżejjed biex ikopri lil kulħadd.

Punti ta' liġi

Qabel ma din il-Qorti tgħaddi biex tikkonsidra il-mertu tat-talbiet tas-Sočjeta' Attrici, trid l-ewwel tinvesti l-eċċezzjonijiet sollevati mill-intervenuti kollha, inklużi ta' intervenuti oħrajn, li dwarhom il-Qorti ser tipprovdi għalihom illum stess.

L-eċċezzjonijiet tal-intervenuti kollha jistgħu jiġu rjasunti hekk:

- (a) Li skont regolment 1215/2012 f'kuntratti ta' assikurazzjoni, il-part l-anqas b'saħħitha għandha tiġi mħarsa b'regoli ta' ġurisdizzjoni aktar favorevoli għall-interessi tagħha. Ġaladarba huma diġa' intavolaw Kawża quddiem il-Qorti Inġliża, li għadha pendenti, qabel il-Kawża odjerna.

- (b) Li s-Socjeta' Attrici diġa' ssottomettiet lilha nnifisha għall-proċeduri b'mertu identiku bejn l-istess partijiet quddiem il-Qorti Ingliża u li f'dawk il-proċeduri ma oġġezzjonatx għall-ġurisdizzjoni ta' dik il-Qorti.
- (c) Għandu japplika l-artikolu 29(1) Tar-Regolament (1215/2012 Sopra sessjoni) u kif ukoll Art 30(1) u 30(3).
- (d) Ġie invokat ukoll l-artikolu 742(2) tal-Kap 12 (forum non conveniens).

Il-Qorti tibda biex tiċċita bran li jiddiskrivi s-sitwazzjoni li jqanqal ir-rikors ġuramentat:

“Motor Insurance Directive (MID)¹ was established for the purposes establish the regulation of the motor third party liability (MTPL) within the European Union dimension. Despite the fact that MTPL is covered by MID, there is still a huge range of divergences existing in the handling of concerned files among the member states of the European Union, as well as complications for victims to measure the right for compensation. Due to the above-mentioned reasons, there is a strong necessity for precise assess applicable to law while resolving an issue related to the particular law and its governance in the particular MTPL case. Naturally, the existence of the European Union legal act empowers national courts to bring issues in term of preliminary ruling procedure before the Court of Justice of the European Union (CJEU) enabling to interpret concerned provisions. (Olga Shevchenko Master degree in law, Vilnius University Currently a PhD

candidate, Private Law Department The Faculty of Law, Vilnius University, Vilnius University Press, Teise, Vol III 2019 pg 130-144. Emfazi tal-Qorti).

Li din il-Qorti kellha tagħsar l-eċċezzjonijiet tal-intervenuti, li huma unikament ta' natura proċedurali, dawn jikkonsistu fl-eċċezzjonijiet ta' nuqqas ta' ġurisdizzjoni ta' din il-Qorti u dik tal-*lis alibi pendens* (Ara nota ta' Robert Butt tas-6 ta' Settembru 2022 paġna 4, tal-familja Singh para 5, u dik ta' Morrison u l-familja Henderson taħt it-Titoli ta' eċċezzjonijiet).

Għalhekk il-Qorti tħoss li qabel kollox għandha tagħmel esposizzjoni qasira ta' dan il-prinċipju taħt ir-regolament numru 1215/2012/

Lis alibi pendens

I-artikoli rilevanti huma dawn:

“Article 29

- 1. Without prejudice to Article 31(2), where proceedings involving the same cause of action and between the same parties are brought in the courts of different Member States, any court other than the court first seised shall of its own motion stay its proceedings until such time as the jurisdiction of the court first seised is established.*
- 2. In cases referred to in paragraph 1, upon request by a court seised of the dispute, any other court seised shall without delay inform the former court of the date when it was seised in accordance with Article 32.*

3. *Where the jurisdiction of the court first seised is established, any court other than the court first seised shall decline jurisdiction in favour of that court.*

Article 30

1. *Where related actions are pending in the courts of different Member States, any court other than the court first seised may stay its proceedings.*

2. *Where the action in the court first seised is pending at first instance, any other court may also, on the application of one of the parties, decline jurisdiction if the court first seised has jurisdiction over the actions in question and its law permits the consolidation thereof.*

3. *For the purposes of this Article, actions are deemed to be related where they are so closely connected that it is expedient to hear and determine them together to avoid the risk of irreconcilable judgments resulting from separate proceedings.*

Article 31

1. *Where actions come within the exclusive jurisdiction of several courts, any court other than the court first seised shall decline jurisdiction in favour of that court.*

2. *Without prejudice to Article 26, where a court of a Member State on which an agreement as referred to in Article 25 confers exclusive jurisdiction is seised, any court of another Member State shall stay the proceedings until such time as the court seised on the basis of the agreement declares that it has no jurisdiction under the agreement.*

3. *Where the court designated in the agreement has established jurisdiction in accordance with the agreement, any court of another Member State shall decline jurisdiction in favour of that court.*

4. *Paragraphs 2 and 3 shall not apply to matters referred to in Sections 3, 4 or 5 where the policyholder, the insured, a beneficiary of the insurance contract, the injured party, the consumer or the employee is the claimant and the agreement is not valid under a provision contained within those Sections.”*

Konsiderazzjonijiet

Jibda biex jingħad li l-prinċipju enuncjat minn dan l-artikolu jirrigwarda l-mod kif għandha tkun regolata s-sitwazzjoni fejn l-istess pendenza legali tfeġġ quddiem żewġt iqrati ta' pajjiżi komunitarji separati. F'dan ir-rigward il-CEUJ fil-każ ta' **Overseas Union Insurance Limited v. New Hampshire Insurance Co C-351/89, 27.06.1991, ECR, ss. I.3342- I.3352** spjegat li l-pendenza trid tkun tali li tkun tirreferi għall-istess *lite* u tkun bejn l-istess partijiet. Simili ħafna għall-istess l-elementi meħtieġa taħt artikolu 792 tal-Kap 12 tal-liġijiet ta' Malta. *Meta titressaq kawża quddiem qorti kompetenti, wara li tkun tressqet kawża oħra fuq l-istess oġġett quddiem qorti kompetenti oħra, il-kawża mressqa l-aħħar tista' tiġi mibgħuta lil dik il-qorti l-oħra.* Dan konsonanti ukoll mal-prinċipju latin *ne bis de eadem re sit action.*

Dan il-prinċipju ma għandux ikun konfuż mal-Istitut tal-konnessjoni tal-Kawżi li ma jfissirx l-istess ħaġa u li ma jsibx postu fir-Regolament. Di piu' fil-waqt l-artikolu lokali japplika għall-Kawżi li jkunu pendenti quddiem il-Qrati Maltin, dan ma hux il-każ li għandha quddiemha din il-Qorti. Il-Kawżi huma waħda Malta u

oñrajn barra, għalhekk għal ċirkostanza bħal din aktar jippresta ruħu tajjeb dak li jiddisponi r-regolament aktar mill-liġi lokali.

Taħt ir-regolament il-Qorti għandha *ex-ufficio* tqanqal il-*lis alibi pendens*, fakolta' mhux daqstant komuni fil-kamp ċivili meta jkun kunsidrat li dan ma jistax isir l-anqas fil-każ ta' preskrizzjoni. B'dana kollu, Sentenzi Maltin stabbilew li dan il-poter ta' tqanqil *ex-ufficio* tal-eċċezzjoni tal-*lis alibi pendens* jista' jsir anke minn Qorti Maltija (Ara **Sentenza fl-ismijiet ta' Anatoli Reznikov et -cs- Nikolai A. Protov pro et Deċiża mill-Qorti tal-Kummerċ fl-24 ta' Marzu 1994**). Fil-fhema tal-Qorti, dan il-poter espliċitu li jagħti r-Regolament huwa indikattiv ta' kemm il-liġi kommunitarja tiegħu b'serjeta l-armonizzazzjoni fis-Sentenzi ta' diversi pajjiżi sabiex biex anke jkunu evitati Sentenzi li kapaċi jkontradixxu lil xulxin u li jgħibu aktar tbatija milli r-risoluzzjoni definittiva tal-pendenza bejn il-partijiet (Ara **Gubicsh Mashinenfabrik KG v. Giulio Palumbo, ECJ C-144/86**). Għalhekk tagħti affidament evidenti lil dik il-Qorti li tkun giet l-ewwel adita.

F'dan ir-rigward huwa ta' interess dak li jgħid Il-**Digesto Italiano (v. Litispendentia f. 968)** dwar din l-eċċezzjoni. Dan jagħti din it-tifsira:

“Proposta, quindi, un’istanza giudiziale, mentre essa penda ancora, non puo’ inanzi ad altro giudice, proporsene un’altra nella stesse circostanze e per gli stessi effetti immediati; ne puo’ il secondo giudice adito legittimamente prenderla in esame e giudicarla. Ore, il caso di una identica azione due volte proposta, di una stessa lite promossa davanti due Autorita’ giudiziarie ugualmente competenti a conoscerne, e’ detto litispendenzi, le qaule ha e molti o quasi tutti i punti di contatto con la cosa giudicata; anzi, la litispendenza

funziona come una preventiva tutela dell'istituto della reguidicata, in quanto appunto mira a prevenire la possibilita' di due giudicati sull'identica lite emmessi contemporaneamente e successivamente da due distinti organi giurisdizionali, giudicati uno dei quali sarebbe sostanzialmente illegittimo"

Irid jingħad ukoll li f'każ li l-Qorti tordna is-soprasessjoni, din tibqa' fis-seħħ sakemm il-Qorti li tkun ġiet l-ewwel adita tiddeċiedi u f'każ li tiddikjara li għandha ġurisdizzjoni kwalunkwe Qorti oħra għandha tiddeklina l-ġurisdizzjoni anke jekk fl-opinjoni ta' din l-aħħar Qorti, li l-ewwel Qorti żbaljat meta asseriet l-ġurisdizzjoni. F'każ ta' nuqqas ta' qbil bejn iż-żewġ Qrati, dejjem skont dak li jipprovdi ir-Regolament, ma insibu ebda rimedju ekwivalenti u disponibbli lill-partijiet bħal dak li jipprovdi artikolu 741(b) tal-Kap 12 tal-liġijiet ta' Malta.

Skont din il-Qorti dan ifisser, li l-prinċipju tal-*lis alibi pendens* jiddimostra sens kbir ta' fiduċja u affidament lill-ewwel Qorti (Ara **Bogdan M., 'the Brussels/Lugano Lis Pendens Rule and the "Italian Torpedo", Scandinavian Studies In Law, 2008, p. p. 92.**) Il-Qorti tirrileva ukoll, li artikolu 29 huwa riflessjoni ta' dak li nsibu fi Brussels u anke fi Brussela Recast. Biss hemm differenza waħda ta' importanza. Propju fil-bidu ta' dan l-artikolu ġiet introdotta dikjarazzjoni li qabel ma kienitx fit-tnejn l-oħra għaliex jibda bir-riserva ta' "*Without prejudice to articles 31.2...*" dan ifisser li din hija eċċezzjoni għar-regola li l-kompetenza tappartjeni li dik il-Qorti li l-ewwel tiġi adita. Dan jiġri fil-każ li jkun konkordat bejn il-partijiet dwar x'għandha tkun l-adeżjoni ġurisdizzjonali tal-Qorti li għandha tiddetermina il-lite. Pero' anke f'każ bħal dan, dik il-Qorti xorta trid tiddikjara li għandha ġurisdizzjoni minkejja il-ftehim: *Where*

the court designated in the agreement has established jurisdiction in accordance with the agreement, any court of another Member State shall decline jurisdiction in favour of that court. (art 31(3) emfaži tal-Qorti).

F'każ li jiġri hekk, art 29 ma japplikax, anke jekk ikun hemm Qorti li ġiet adita qabel. Il-Qorti li tkun ngħatat il-ġurisdizzjoni bis-saħħa ta' ftehim bejn il-partijiet, in ommagġ tal-prinċipju *pacta servanda est*, tirbañ dejjem. F'dan il-każ, l-anqas ma japplika il-prinċipju taħt il-liġi tal-Proċedura tagħna li tistabilixxi li l-fatt waħdu li jkun hemm qorti oħra barranija li jkollha ġurisdizzjoni konkorrenti dan ma jeskludix minn qabel il-ġurisdizzjoni tal-Qrati Maltin. Il-partijiet iridu jiftakru, li l-liġijiet tagħna llum huma sa ċertu punt subordinati għal dawk tal-Unjoni Ewropeja u dan anke kif jemerġi mit-Trattat ta' Adeżjoni (Kap 460 tal-Liġijiet ta' Malta). Dan ifisser, li kemm jekk hija l-ewwel Qorti adita u kif ukoll magħzula mill-partijiet, qabel ma jkun stabbilit li għandhom ġurisdizzjoni, kwalunkwe Qorti oħra għandha jew tissoprasjedi jew tiddeklina l-ġurisdizzjoni skont il-każ.

Sabiex il-Qorti tkun tista' tasal għall-konklużjonijiet tagħha ikun utli li jiġi eżaminat in-natura tat-talbiet tagħha. Din il-Qorti fid-digriet tagħha tal-28 ta' April 2022 diġa' rrilevat li dawn il-proċeduri faqqsu minħabba deċiżjoni tal-*High Court of Justice Queen's Bench Division* tat-18 ta' Diċembru 2020 fil-każ tal-familja Butt kontra Charles D'Amato et (a' fol 640). B'dik is-Sentenza l-Qorti Ingliża ċaħdet it-talba tas-Socjeta' Attrici sabiex issir referenza lill-Qorti tal-Gustizzja Ewropeja dwar r-Regolament 2009/103/EU, inkwantu kif għandhom jiġu distribwiti bejn il-vittmi il-flejjes li ser jiġihallu taħt il-polza. Fil-fatt dik il-Qorti

iddeċidiet b'dan il-mod, fuq intervent f'dawk il-proċeduri, anke jekk ma kienux parti għalihom, tal-familja Singh, li ukoll intervjenew f'dawn il-proċeduri.

Minn eżami ta' dik is-Sentenza ma hemm ebda referenza għal dak li qiegħed jkun mitlub fl-ewwel żewġ talbiet dwar l-istat ta' sokor o menu tal-konvenut Charles D'Amato. Fil-fatt mit-tlett talbiet hija biss l-aħħar waħda li tassew giet trattata fis-Sentenza Ingliża. L-ewwel tnejn jaqgħu fil-kategorija ta' fatti intrinsikament legali mal-mekkanika tal-inċident innifsu, li kif diġa' stabbilit għadu pendent quddiem żewġ Qrati, waħda fl-Inghilterra u l-oħra fl-iskozja (ara premessa 4 tar-rikors). Għalhekk għandu raġun il-konvenut D'Amato meta fl-ewwel eċċezzjoni tiegħu jorbotha ma' kunsiderazzjonijiet fattwali ta' htija li għad iridu jkunu deċiżi mill-Qrati barranin (a' fol 535).

Bl-ewwel żewġ talbiet, is-Socjeta' Attrici bħal donnha trid li b'gebla waħda tolqot żewġ għasafar. Fil-waqt li dwar it-tielet talba jista' hemm xi tgħid, din ma tistax titqiegħed fl-istess qoffa litigjuża ma' l-ewwel żewġ talbiet. B'dak li għara bis-Sentenza fuq imsemmija tal-Qorti Ingliża, wieħed jifhem għaliex saret it-tielet talba, anke fid-dawl ta' dak li qalet *obiter* dik il-Qorti u cioe', li l-*proper law of contract* fir-rigward tal-polza ta' assikurazzjoni hija l-liġi ta' Malta. Pero' f'ebda ħin ma rruftat il-ġuridizzjoni fuq il-materja li għandha quddiemha. Qalet li bħala punt ta' dritt privat internazzjonali, il-liġi Maltija tapplika pero' ma qalitx li l-Qrati Maltin għandhom ġurisdizzjoni ad esklużjoni ta' kull ġuridizzjoni tal-Qrati Ingliżi. Anzi kif ser naraw aktar 'l isfel, dawn il-Qrati huma fermament determinati li jkomplu jisingħu u jittrattaw il-każ.

Bħal ma' din il-Qorti ma tistax tikkummenta kieku il-Qorti Ingliża sabet li kellha dritt titratta din il-kwistjoni, bl-istess mod ma tistax tikkummenta jew ma taqbilx ma' din il-Qorti, ma' għamlitx referenza lil Qorti tal-Gustizzja Ewropeja fir-rigward tat-tielet talba, u dan kif diġa'rilevat aktar 'l fuq.

Fin-nota ta' osservazzjonijiet tagħha, is-Socjeta' Attrici targumenta li "*I-intervenuti fil-Kawza ma għandhom ebda dritt li jqajjmu eccezzjoni dwar is-setgha ta' din l-Ononrabbli Qorti li tkompli tisma' dina l-Kawza kontra l-konvenuti Maltin*", (ara para 10 tan-nota tas-Socjeta' Attrici). Il-Qorti ma tistax taqbel ma' dan.

Għalkemm huwa minnu, li din il-Kawza bdiet bejn Maltin biss, din il-Qorti ma tistax tinjora li hemm proċeduri oħrajn quddiem Qrati barranin fejn hemm terzi oħrajn involuti b'mertu intimament legat ma' dak li għandha quddiemha din il-Qorti. Din il-Qorti hija konvinta li kull ma ser ikun diskuss f'din il-Kawza, b'xi mod ser ikollu effett fuq dawk il-Kawzi, partikularment bl-ewwel talba Attrici. Dan japplika ukoll għat-tielet talba, li tolqot fil-laħam il-ħaj lil dawk it-terzi, għaliex l-għan finali li jridu jilħqu bil-Kawzi esteri huwa dak, li jkunu riżarċiti b'mod sodisfaċenti. Jekk id-determinazzjoni ta' kif għandhom ikunu likwidati u distribwiti l-pagamenti li trid tagħmel is-Socjeta' Attrici ma hux ta' interess għal dawn it-terzi, allura x'inhuwa l-interess tagħhom?

Tant it-terzi għandhom interess f'dawn il-proċeduri, li fir-rikors promotur tas-Socjeta' Attrici jissem mew anke l-Kawzi ta' barra, anzi huwa assolutament inevitabbli li jissem mew u li jissem ma' anke x'gara sa issa quddiem il-Qrati Ingliži partikularment fir-rigward tat-tielet talba. Kien propju it-tismija ta' dawn il-

Kawżi, bl-ismijiet tal-vittmi u n-natura ta' ġrieħi li sofrew, li allerta mill-ewwel lil din il-Qorti biex tagħti d-digriet tal-11 ta' Awwissu 2021 (a' fol 655).

Huwa obbligu ta' din il-Qorti li tadotta sens ta' ġustizzja aktar wisgħa minn tal-partijiet, meta jkun jidhrilha li hemm terzi involuti, li ad insaputa tagħhom ikunu inbdew proċeduri paralleli għal dawk diġa' esistenti quddiem Qrati oħrajn u li huma parti għalihom.

Il-Qorti tfakkar ukoll li, li kif indikat aktar il fuq, eċċezzjoni bħal din tista' titqanqal mill-Qorti ex-ufficio anke jekk dan mhux esplicitament imsemmi fil-liġi tagħna bħal ma huwa fir-regolament. F'dan ir-rigward il-Qorti terġa' tfakkar dak li jgħid artikolu 30(2) tar-regola:

“Where the action in the court first seised is pending at first instance, any other court may also, on the application of one of the parties, decline jurisdiction if the court first seised has jurisdiction over the actions in question and its law permits the consolidation thereof.”

Veru li l-intervenjent fil-Kawża ma jitqies bħala parti, kif veru wkoll li la jista' jkun ikkundannat u l-anqas illiberat mill-osservanza. Pero' dan ma jfissirx li ma għandux id-dritt li jipparteċipa daqs li kieku kien parti, partikularment fil-każ ta' intervent *ad escludendum* u mhux *adjuvandum*. Dan qiegħed jingħad għaliex b'dan it-tip ta' intervent, l-intervenjent ikun qiegħed jagħti x'jifhem, li bil-posizzjoni li jkunu qiegħdin jieħdu l-partijiet kollha mhux uħud minnhom, jeħtieġu jipproteġi lilu nnifsu b'aktar qawwa.

Is-Socjeta' Attrici tissottometti li dak li għandha quddiemha din il-Qorti "*hija biss kawza lokali*", meta huwa aktar minn ovvju, li dawn l-proċeduri huma ramifikazzjoni ta' u għandhom rabta ma' proċeduri oħra esteri. B'dan l-argument tagħha qed tkun provinċjali u simplistika għall-aħħar (Ara para 21 tan-nota). Qed tinsa' id-dimensjoni aktar wisgħa tal-effetti, fid-dawl tal-Kawzi li hemm barra minn Malta bejn il-partijiet.

Din il-Qorti taqbel mat-tagħlim enuncjat fis-**Sentenza tal-Qorti ta' l-Appell fl-ismijiet Ellul Sullivan nomine -vs- Abela nomine (1971):**

*"l-intervenjent ma hux parti jew kontendent, cioe` huwa ma jsirx la attur u l-anqas konvenut. Għalkemm il-Qorti għandha tikkonsidra is-sottomissjonijiet tiegħu u **għalhekk tiddeciedi l-punti li huwa jissollewa** huwa ma jsirx legittimu kontradittur – u dan a differenza tal-kjamat li huwa b'ligi espressa kunsidrat konvenut fil-kawza.*" (Emfaži tal-Qorti).

Il-Qorti tfakkar ukoll, li Artiklu 11 1. Tar-Regolament 1215/21012 jiddisponi li "*An insurer domiciled in a Member State may be sued: (a)..... (b) in another Member State, in the case of actions brought by the policyholder, the insured or a beneficiary, in the courts for the place where the claimant is domiciled....(c)....*" (Emfaži tal-Qorti). Issa ma għandu jkun hemm ebda dubbju, li l-intervenjenti jekk mhux direttament żgur indirettament, huma beneficijarji tal-polza għaliex finalment huma d-destinarji finali ta' kull ħlas li jrid isir taħtha. Allura jekk l-intervenjenti jistgħu jfittxu lis-Socjeta' Attrici barra, kif fil-fatt għamlu, *multo magis* kemm għandhom ukoll interess, mhux biss legali iżda anke materjali, fil-proċeduri li għandha quddiemha din il-Qorti.

Għalhekk fid-dawl ta' dan kollu l-Qorti ser tgħaddi biex tiddermina l-vertenza li għandha quddiemha.

Huwa paċifiku bejn il-partijiet li r-regolament 11215/2012 huwa maħsub li jagħti dritt lill-vittmi ta' incident ifittxu għad-danni fil-pajjiż tagħhom, jew aħjar fejn huma domiciljati, kif fil-fatt għamlu (ara premessa 4 tar-rikors ġuramentat a' fol 2). Il-proċeduri fl-Inghilterra ġew istitwiti fil-31 ta' Marzu 2020 il-Kawża odjerna fid-29 ta' Marzu 2021. Fis-26 ta' Settembru 2020 is-Socjeta' Attrici presentat risposta bl-eċċezzjonijiet flimkien ma' kontro-talba.

Minn hawn jirrisulta, li l-proċeduri ta' barra nb dew qabel dawn il-proċeduri, u li s-Socjeta' Attrici qed tikkontesthom bis-saħħa kollha. Dan l-aħħar fatt, l-anqas ma jhalli ebda dubbju, li is-Socjeta' Attrici ssottomettiet lilha nnifisha għall-ġurisdizzjoni tal-Qorti barranija. Għalkemm l-anqas li kieku ma ġarax hekk, għaliex ir-regolament fih innifsu jagħti l-fakolta' lill-vittma li fittex fil-Qorti fejn hija domiciljata.

Permezz tal-ewwel talba, is-Socjeta' Attrici qed tfittex li tikseb dikjarazzjoni ta' fatt. Trid lil din il-Qorti tiddikjara li fid-9 ta' April 2018 il-konvenut Charles D'Amato, li huwa wkoll konvenut f'uħud mill-proċeduri li hemm barra minn Malta, kien qed isuq il-*bus* inkwistjoni taħt influwenza tad-droga bi ksur tal-polza tal-assikurazzjoni maħruġa minnha favur is-Socjeta' konvenuta.

Issa l-polza inkwistjoni veru li tipprovdi għal esklużjoni ta' kopertura, f'każ ta' sokor tas-sewwieq (polza a fol 14 ,a' fol 17 u a' fol 18 tergo). Imma dan ma jfissrx li dak li qed jintalab mill-Qorti ma hiex kwistjoni ta' fatt li xorta tiffirma parti mill-provi li għad iridu jitressqu fil-kawża li hemm barra. Ma jfissirx li dan il-fatt o

meno', ma għandux ikun stabbilit, fil-kors tas-smiegħ tal-kawżi li diġa' hemm pendententi quddiem il-Qrati barranin. Kienu dawn li ġew aditi l-ewwel biex jisingħu u jiddeċiedu dwar ħtija u o meno tal-konvenuti f'dawk il-Kawżi u jekk is-sewwieq kienx intossikat jew le huwa marbut sfieq mal-mekkanika tal-incident u ħtija ta' min ikkawżaħ jekk huwa l-każ. Is-Socjeta' Attriċi bħal donnha trid li tiżmembra d-dikjarazzjoni ta' ħtija.

Minn eżami tad-dokumenti esebiti, jirriżulta ċar, li sabiex il-Qorti barranija tasal għal ħtija u tort, fost oħrajn tas-sewwieq tal-Bus, ser ikollha tisma' l-provi hi. Issa kif diġa' rilevat, l-avveniment kawżattiv ta' dawn il-proċeduri kienet is-Sentenza *Tal-High Court Of Justice Queen's Divison* tat-18 ta' Diċembru 2020 fl-ismijiet Robert Butt vs- Charles D'Amato et, fejn kienet trattata talba, sabiex issir referenza lil Qorti Ewropeja tal-Gustizzja bl-iskop li jiġi interpretat artikolu 9 tad-Direttiva 2009/103/KE anke fid-dawl tal-kontro-talba li għamlet fil-proċeduri ta' barra.

Fil-fatt anke f'din il-Kawża, is-Socjeta' Attriċi qed tiriserva li terġa' tagħmel din it-talba lil din il-Qorti. F'dan l-istadju jrid jiġi senjalat, li din ma hiex kwistjoni dwar jekk il-Qrati barranin humiex ser japplikaw il-liġi maltija fir-rigward tas-sejba ta' responsabbilita' u anke tal-likwidazzjoni tad-danni. Semmai din hija kwistjoni regolata mill-artikoli appositi tar-regolament 864/2007, għalkemm f'paragrafu 17 tas-Sentenza imsemmija, dik il-Qorti diġa' għamlet riflessjoni dwar dan l-aspett (a' fol 643).

Għalhekk fid-dawl ta' dan kollu din il-Qorti tħoss, li jekk kellha tagħti d-dikjarazzjoni li qed tintalab fl-ewwel talba, meta hemm kawżi pendententi barra

minn Malta, tkun qed tinfilča fis-smiegħ ta' dawk il-kawżi, li mexjin b'mod metodiku u ordnat. Biżżejjed jingħad, li fis-6 ta' Marzu 2023 u 26 ta' Mejju 2023 hemm seduta quddiem il-High Court Of London (familja Butt) biex fost oħrajn *preliminarjament* jiġi deċiż dak li hemm f'para 7(d) Jurisdiction clause (1021 u ara 1033 tergo u 1034 tergo).

Di fatti skond affidavit ta' Jennifer Lund jirrisulta hekk:

“The proceedings in England and Wales have now reached a relatively mature stage. The case has now been allocated to the Multi-Truck of the High Court of London and has been listed for trial between 6 March and 26 May 2023 which will take place over three days and which is to be heard at the same time as the trial of the Singh family’s claim. This will be a joint preliminary issue trial as between the Butt and Singh Claimants and Mapfre to determine:

d. In the event that Mapfre is held entitled to limit its total liability to the claimants (and any other injured victims of the accident) to the alleged policy indemnity limit:

i. How that policy limit falls to be distributed as between the injured victims, were it not be insufficient to satisfy all claims by injured victims.

ii. Whether Mapfre’s obligation to pay any sum found due to the claimants (or any of them) depends on agreement being reached between all injured victims as to the distribution of the indemnity or relevant court order.” (Emfażi tal-Qorti).

Minn dan il-passaġġ jemerġi, li dak li qiegħed jintalab f'din il-Kawża ser ikun diskuss fid-dati fuq imsemmija. Irid ukoll jiġi sottolinejat, li bis-Sentenza fuq

imsemmija, Il-Qorti barranija ma rruftatx il-ġuridizzjoni li tiddeċiedi f'dan ir-rigward anke jekk irrifjutat li tagħmel ir-referenza lill-Qorti tal-Gustizzja Ewropeja, anzi qalet hekk:

- A. *Accepting that the terms of the Policy will be subject to Maltese Law, which will (in turn) need to be interpreted consistently with EU Law, that is something that the Court will be able to do having regard to the aims of the Consolidated Directive, so as to measure it's effectiveness*
- B. *Assuming that it can be said that a question of EU law arises, I am unable to say that it is a question that is required to be answered in these proceedings.*
- C. *In coming to this view, I acknowledge that there is a benefit for all parties (including Claimants, or potential Claimants , in other proceedings) in having a clear, early understanding as to the limitation on the indemnity provided by under the Policy, ans as how any limited indemnity might be distributed. In the normal course, it might be expected that a preliminary hearing would take place to determine these questions, having regard to the terms of the Policy and the approach to be adopted under Maltese Law, This stage has not yet been in these (or any other) proceedings. (a' fol 651 Emfaži tal-Qorti)).*

Minn hawn jemerġi ukoll, li dak li qiegħed jintalab fit-tielet talba hija materja li għada ser tkun trattata bejn il-parijiet kollha fis-seduti preliminari diġa' iffissati mil-Qorti Ingliża anke b'konsegwenza ta' dak li intqal f'dik is-Sentenza. Di piu', il-partijiet sotto-linejati mill-passaġġ imsemmi huma kjarament indikativi, li r-

risoluzzjoni dwar kemm u kif għandu jkun distribwit ir-risraċiment taħt il-polza ma hiex kwistjoni magħluqa iżda għadha ser tkun ikkunsidrata u dan indipendentement mill-fatt, li dik il-Qorti irrfijutat li tagħmel referenza lill-Qorti Ewropeja tal-Gustizzja fuq il-kwistjoni.

Ir-raġunament ta' dik il-Qorti hu, li d-Direttiva 2009/103 tistabilixxi:

a. il-minimu tal-koperta li għandu jkun hemm

u

b. li l-kompensazzjoni għandha tkun distribwita sewwa (fully) u b'gustizzja (fairness).

Id-dettalji ta' kif dan għandu jsir huma imhollijin f'idejn kull pajjiż individwalment. Fi ftit kliem, id-direttiva tistabilixxi, l-prinċipji essenzjali iżda mhux id-dettal tal-implimentazzjoni ta' dawn il-prinċipji, dejjem skont dik il-Qorti, isegwi li huwa l-mod kif ġiet trasposta din id-direttiva fil-liġijiet Maltin li għandha tipprovdi għal dawn iż-żewġ kweżiti u cioè' L-Avviż Legali 104.05. Dwar dan l-aħħar punt, din il-Qorti ma tħoss li jkun għaqli li tagħmel il-kummenti tagħha f'dawn il-proċeduri minhabba dak li ser jingħad aktar 'l isfel.

Il-Qorti ma tistax tara, kif dak li qiegħed jitqiegħed quddiemha f'dawn il-proċeduri, ma huwiex parallel u simili għall-aħħar għal dawk li għadu qed ikun trattat mill-Qorti Ingliża. Għal din il-Qorti huwa ċar, li dak li qiegħda titlob is-Socjeta' Attrici f'dawn il-proċeduri huwa wkoll intempestiv apparti wkoll li huwa direttament konness ma' dak li qiegħed fil-kors li jiġi determinat mill-Qrati Ingliżi preliminarjament.

L-anqas ma hemm dubbju li l-Qrati Ingliži asserew b'mod l-aktar ċar u univoku l-ġuridizzjoni tagħhom u dan anke konformament ma' dak li jiddisponi r-Regolament 1215/2012 meta r-Renju Unit kien għadu membru tal-Unjoni Ewropeja. (Ara **Overseas Union Insurance Limited supra**). Apparti, l-anqas ma huwa indubitat, li s-Socjeta' issokkombiet għall-ġuridizzjoni tal-Qrati Ingliži mhux biss għaliex talbet referenza għall-Qorti Ewropeja, li tista' tintalab minn parti li tkun prioristikament aċċettat l-ġurisdizzjoni tal-Qorti li lilha saret it-talba, iżda saħansitra presentat kontro-talba f'dawk il-proċeduri, prinċipju ennuċjat anke mill-Liġi maltija taħt artikolu 742 (g) tal-Kap 12 tal-liġijiet ta' Malta.

Għaldaqstant din il-Qorti hija tal-fehma li fis-sitwazzjoni huwa applikabbli dak li jiddisponu l-artikolu 29(3) tar-regolament: meta tiġi stabbilita' l-ġurisdizzjoni tal-ewwel qorti invokata, kull qorti oħra, apparti il-ewwel qorti invokata, għandha tastjeni mill-ġurisdizzjoni favur dik il-qorti. Apparti s-somiljanza u anke inkroċju tal-mertu, din il-Qorti tħoss li kellha tasserixxi ġurisdizzjoni, anke billi tordna is-soprassjoni, potenzjalment tista' tkun qed tiżra' konfużjoni fil-proċeduri barranin li jistħoqqilhom jieħdu l-kors ordnat tagħhom u dan fl-interess tal-partijiet kollha għal dawn il-proċeduri.

Dan ifisser li din il-Qorti ser tkun qed tiddeklina li teżercita l-ġurisdizzjoni a favur ta' dawk il-Qrati Ingliži u Skoċċiżi li presentement għandhom pendenti quddiemhom proċeduri dwar l-incident mertu tal-Kawża.

Decide

Għaldaqstant, il-Qorti qiegħda taqa' u tiddeċiedi l-kawża bil-mod segwenti:

Fil-waqt li tilqa' t-tieni eċċezzjoni tal-intervenjenti Dr. Juliette Galea, l-ewwel eċċezzjoni tal-intervenjent Dr. Peter Fenech u l-ewwel eċċezzjoni tal-intervenjent Dr. Mattia Felice, qiegħda **tiddeklina** milli teżerċita ġurisdizzjoni tagħha sabiex tisma' u titratta r-rikors ġuramentat odjern, għar-raġunijiet fuq spjegati u tastjeni għalhekk milli tkompli tisma' l-Kawża.

Fiċ-ċirkostanzi spejjeż jibqgħu bla taxxa.

Imħallef Toni Abela

Deputat Registratur